

obeh Sketovih slovnica beremo pohvalno oceno (str. 501), kakor tudi o dr. Jožefa Pajka knjigi (str. 505) »Črtice iz duševnega žitka štajerskih Slovencev.« Omenjajoč »Dom in Svet« izreka se gosp. Oblak pohvalno o spisu »Recimo katero o našem pravorečju!« (str. 505). »Književna zgodovina slov. Štajerja Iv. Macuna« je pridno izdelana; vtihotapila se je sem ter tam kakšna hiba. Kar je trdil rajni Macun o brižinskih spomenikih, bode se javljne dalo dokazati, namreč, da so podobni po jeziku kranjskemu dijalektu. — Prav pridno nadaljuje gosp. Marn svoje delo. Tu in tam je v »Jezičniku« kaj izostalo — Th. Elze, »Die slovenischen protestantischen Gesangsbücher des XVI. Jahrh.« Pastor Elze se bavi soseb z zgodovino protestantovstva na Slovenskem. In s tem nas je seznanil v rečeni razpravi z mnogimi dozda še nepoznanimi viri o protestantovstvu med Slovenci. To razpravo, kakor tudi »Primus Truber und die Reformation in Krain« v »Real-Encyclopädie für protest. Theologie und Kirche« bode pisec naše slovstvene zgodovine lahko porabil in iz njiu pobral, kar je dobrega zrna. — »A. Fekonja, Davorin Trstenjak, slovenski pisatelj.« Knjižica opisuje življenje in delovanje Trstenjakovo.

Gosp. Oblak pravi o njej poleg drugega: »seine Verdienste um die slov. Literatur, insbesondere die wissenschaftlichen, nicht ins rechte Licht gestellt und genügend gewürdigt werden ... wie auch die Aufzählung (und nichtkritische Würdigung) der Arbeiten und Abhandlungen Trstenjak's ... nicht vollständig ist (str. 509). Pohvalivši Sketovo Slovensko berilo, piše gospod Oblak na str. 509, 510 o Trstenjaku: »Mögen auch viele von seinen Ansichten nicht haltbar sein und mag sich auch seine Meinung, dass die Slaven die ältesten Bewohner Pannoniens, Noricum und Venetiens waren, als unrichtig herausstellen, das bleibende Verdienst muss ihm anerkannt werden, dass er mit rastlosem Eifer durch viele Jahre diese Frage studirt und ein grosses Material zusammengetragen hat ... Es wäre nur zu wünschen, dass diese Arbeiten zur Kenntnis anderer Forscher gelangen ...« itd. Jako pohvalno omenja Oblak tudi dela: Orož-novo: »das Bistum Lavant« etc. in: »Zgodovino farā Ljubljanske škofije«, izd. A. Koblar, samo da poslednjo imenuje nekritično.¹⁾ (Dalje.)

¹⁾ Mislimo pa, da se je tu gosp. Oblak prenagljil. Kdor vé, kako so se ta dela pisala in popravljala, ta ne more tako soditi. Uredn.

Raznoterosti.

Naše slike.

Ivan Mažuranič, pesnik in ban hrvatski. (Str. 257.) Ker podajemo v listu kratek življenjepis pesnikov ter pregled njegovih del in zaslug, ni nam treba tukaj ničesar posebej izpregovoriti. Uredništvo je hvaležno onim prijateljem našega lista, ki so pripomogli, da je dobil odlični hrvatski pesnik spomenik i v našem listu.

Dolnelužičanka v praznični obleki. (Str. 273.) Ne vem, je-li treba razkladati čitatelju, kje so Lužice in Lužičani? Morebiti mu je bolj znano ponemčeno ime »Lausitz«? Zavednega Slovana, spominjajočega se tega bratovskega naroda, prešine žalost. Ali se bodo mogli ustavljati Lužičani — ali kakor se sami imenujejo, Srbi — silnemu navalu Prusov, ki so hudi in močni sovražniki njih narodnosti? Ker bomo objavili poseben spis o Lužicah in podali čitateljem kmalu še dve sliki, ozirajoči se na to slovansko pleme, bodi za danes to dovolj.

Nova beseda.

V tej številki našega lista so naleteli čitatelji na novoskovano besedo **župnišče**, ki pomenja — »farovž«. Kdo se že ni izpodtikal nad

to nemško spako v našem jeziku! Besednjaki nasvetujejo razne izraze za-njo; Cigale-Wolf: *duhovnišnica*, a ta je preveč nedoločna in okorna; Janežič-Bartel: *župnijska hiša*, *župljansko poslopje*, a mislim, da niti prva, niti druga ne bode dobila veljave. Sam sem v tem listu rabil nekaterikrat: *župniška hiša*, ki je izvedena od »župnik«, a tudi ta je neokretna. Zakaj bi ne rabili kratke in pravilne: *župnišče*? Kolikor se jaz zavedam duha narodovega jezika, posebej slovotvorja, trdim, da je beseda za »Pfarrhaus« in »Pfarrhof« primerna in prava. To kažejo analogije, v katerih je končnica *išče* — pridejana imenom ali lastnim, ali takim, ki zaznamujejo sicer lastnika ali prebivalca. Pri nas n. pr. pravijo: *kmetišče* — Bauerngut, Bauernhof, *Krekovišče* — last Krekova, *Kalarše* (t. j. *Kalarišče*) — posestvo Kalarjevo; *Ozbičevišče* — posestvo Ozbičevo; rekli bi tudi *Tominčovše* (t. j. *Tominčevišče*) — posestvo Tominčevo. Obče znana je menda beseda: *mlinarišče* (kar izrekajo: malnarše) — mlinarjevo posestvo, poslopje; obče je tudi sprejeta skovanka: *učiteljšče*. Rad bi, da bi drugi izrekli svoje boljše mnenje, ali se pa poprijeli nasvetovane besede. Oglasil sem se le zaradi potrebe.

Cena: Za celo leto 2 gld.; za pol leta 1 gld. Uredništvo in upravnništvo je v Marijanišču.

Izdajatelj, lastnik in urednik **dr. France Lampe**. Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.